

Michał Heintze, *Quaestiones Sarbievianae Selectae: krytyka tekstu – interpretacja – recepcja*, streszczenie

Praca stanowi zbiór szczegółowych studiów na temat poezji lirycznej Macieja Kazimierza Sarbiewskiego SJ (1595-1640). Ze szczególnym zainteresowaniem przeanalizowano historię powstania różnych utworów, zbiorów i wydań w twórczości poety. Nacisk położono zwłaszcza na ich ocenę krytyczną.

W pierwszej części zostały omówione różne przykłady recepcji wierszy Sarbiewskiego. Stanowią one wyjątkowe świadectwo popularności poety i jego twórczości w wiekach XVII i XVIII. Dowodów na to dostarczają wypisy z jego wierszy znalezione w różnych rękopisach. Utwory Sarbiewskiego wykorzystywano również w sztukach plastycznych w formie inskrypcji. Przykładów naśladownictwa Liryków dostarcza twórczość okolicznościowa poetów minorum gentium. W zakończeniu tej części przedstawiono opinie, jakie wydawano o twórczości poety. Punkt zwrotny w historii pochwał Sarbiewskiego odegrała krytyka kardynała Angela Marii Duriniego (1725–1796). Paradoksalnie przyczyniła się ona do jeszcze większego i pogłębianego zainteresowania poetą i jego wierszami, szczególnie w środowisku polskim.

Druga część pracy została poświęcona ocenie krytycznotekstowej poszczególnych wierszy i całego zbioru Liryków. Przeanalizowane zostały poszczególne wydania. Autentyczność niektórych spośród nich została podana w wątpliwość. W przypadku pozostałych szczegółowo omówiono ich zawartość. Różne przykłady wariantów tekstowych ilustrują problemy związane z transmisją tekstu wierszy. W większości przypadków czynnikiem decydującym o zmianach tekstowych były błędy drukarskie. Historia wydań Liryków to także losy edycji, które nigdy się nie ukazały. Wzmianki w prasie lub w przedmowach innych wydań są jedynymi świadectwami niezrealizowanych planów.

Ostatnia część pracy dotyczy znaczenia zbiorów poetyckich w twórczości Sarbiewskiego. Pochodzące z nich wiersze stanowiły trzon editio princeps Liryków. Szczególną uwagę poświęcono zbiorom powstałym w okresie pobytu poety w Rzymie (1622-1625). W tym czasie na poetę silnie oddziaływało środowisko twórcze Collegium Romanum. Wiele jego utworów powstało w związku z konkretnymi wydarzeniami życia szkoły. W tej części omówione zostały również losy ód pośmiertnych.